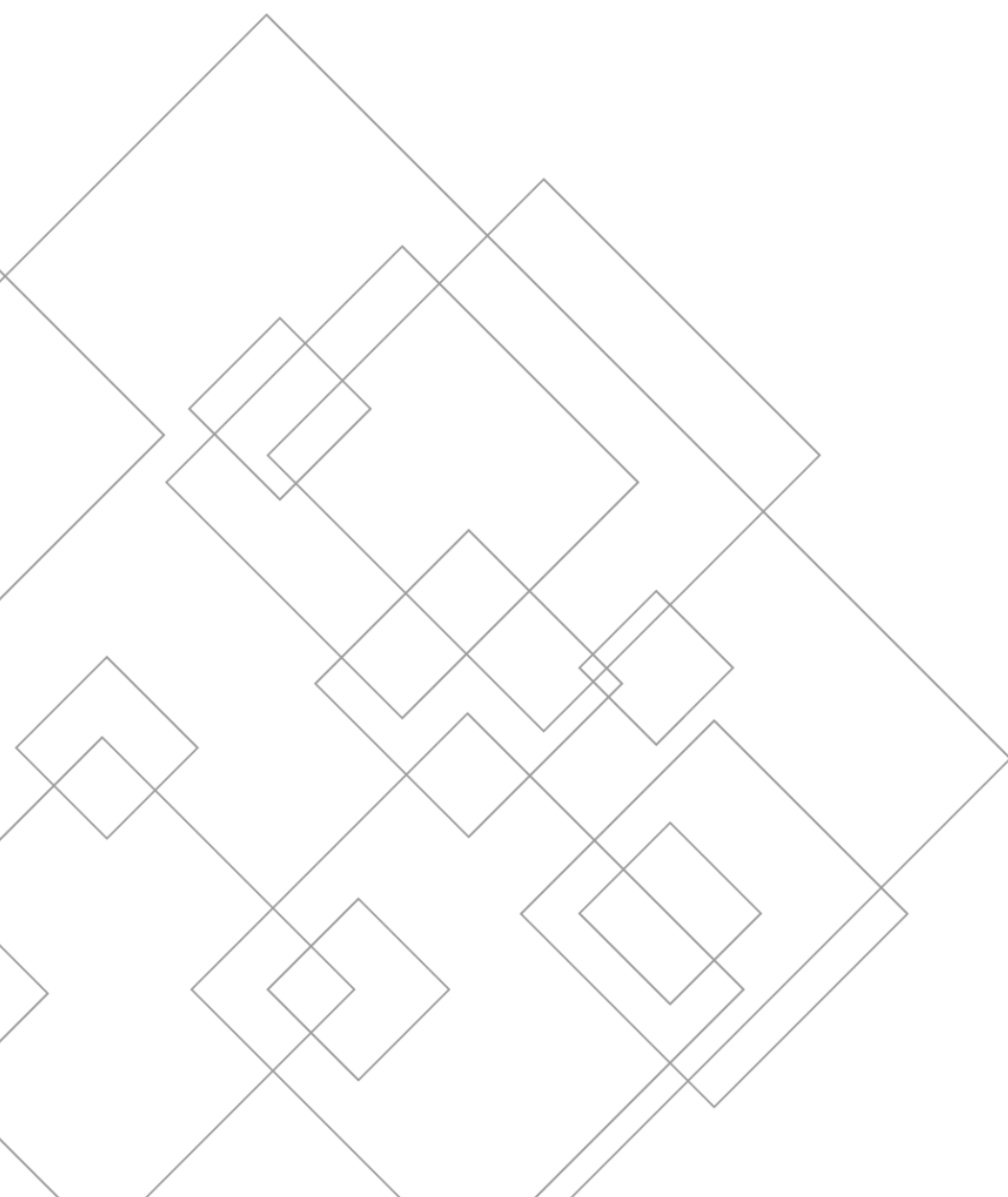

Den nasjonale integreringskonferansen 2018

Oppsummering fra IMDi's regionale dialog- og innspillmøter

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Innledning

I forkant av regjeringens nasjonale integreringskonferansen 2018 har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) gjennomført i alt ni innspills- og dialogmøter landet rundt i perioden 12.-24. april 2018. Det var møter i Bergen, Trondheim, Bodø, Oslo, Gjøvik, Drammen, Skien, Arendal og Kristiansand. Det var til sammen over 260 deltakere.

I innspillmøtene i 2018 valgte IMDi å utvide muligheten for deltakelse i møtene for representanter fra kommuner, sektormyndigheter og frivillige organisasjoner. Majoriteten i møtene var likevel representanter fra innvandrersorganisasjoner, innvandrerråd og ressurspersoner i innvandrer miljøer.

Innledningsvis orienterte IMDi om regjeringens politiske plattform og integrerings-satsingen. Hovedmålet med møtene var å samle innspill til temaer og problemstillinger som fremmes til regjeringen og integreringsmyndighetene. Innspillene er nå samlet i denne rapporten. Rapporten overleveres kunnskaps- og integreringsdepartementet i juni.

Møtene ble i stor grad gjennomført gjennom gruppearbeid for å sikre at alle kom til orde og størst mulig bredde i innspillene. Møtene ble avslutta med korte presentasjoner fra deltakere i plenum.

Deltakerne ble bedt om innspill på følgende områder:

- Arbeid og kvalifisering
- Negativ sosial kontroll
- Hverdagsintegrering

I tillegg ble det også åpnet for andre innspill som ellers ikke var berørt av forannevnte temaer.

I rapporten fra innspillmøtene i 2017 var følgende fire hovedpunkter trukket frem; å bli sett og hørt, egnede møteplasser for dialog og tiltak, de frivillige ønsker kunnskapsutvikling og kvalifisering og arbeid.

Også i 2018 var disse punktene sentrale og ønskes forbedres. Det som fremstår som det mest sentrale i 2018 synes å være:

1. Innvandrere må inkluderes på alle samfunnsarenaer

Mange pekte på behovet for at innvandrere i større grad inkluderes på ulike arenaer; i arbeid og på arbeidsplasser, i utdanning, i organisasjonslivet osv. Da kan innvandrere både lære mer om det norske samfunnet og samtidig bidra i større grad.

2. Innvandrere vil og kan bidra i det norske samfunnet

Innvandrerorganisasjoner bidrar gjerne mer i formelle og uformelle sammenhenger. Det er behov for økonomisk støtte fra kommuner til samlingssted for organisasjonene generelt. Der organisasjoner opptre på vegne av det offentlig, for eksempel ved å gi informasjon i introduksjonsprogram, er det behov for økonomisk støtte.

3. Raskere integrering etter ankomst til Norge

Innvandrere er motiverte for å starte ett nytt liv og ta i bruk muligheter som finnes. Det er ønskelig å raskt fortsette påbegynte studier og få tilbake et «vanlig» liv.

Gruppearbeid i Trondheim

1 Arbeid og kvalifisering

Tilpasset introduksjonsprogram og relevant språk- og arbeidstrening

- Bedre kartlegging og større eierskap til individuell plan i introduksjonsprogram.
- Bedre individuell tilrettelegging av program (blant annet ved funksjonsnedsettelse og helseutfordringer)
- Raskt i gang med relevant språk- og arbeidstrening utfra deltakernes og arbeidsmarkedets behov.
- Tilby intensivkurs i norsk hvis vedkommende har dokumentasjon på og får godkjent utdanning.
- Formell kompetanse inn i introduksjonsprogrammet.
- Kontinuitet for kvinner i introduksjonsprogrammet som tar flere permisjoner i forbindelse med fødsler.
- Flere tospråklige lærere for spor 1 og muligens spor 2 elever samt alternative pedagogiske metoder for språkopplæring, f.eks suggestopedi.
- Frivillige organisasjoner kan bistå ved språk- og praksistrening samt opplæring i norsk kultur/samfunn.
- Arbeidsgivere og næringslivet bør være mer sentrale i utforming av introprogram. Kommunene har ansvar for dialogmøter.
- Foreslår «lærlingeordning» for innvandrere.
- Mer ressurser til voksenopplæringen og samarbeidspartnere.
- Organisert leksehjelp for alle aldre.
- Gratis introduksjonsprogram for alle innvandrergupper; frivillig for arbeidsinnvandrere med kveldskurs.

Intensivkurs i norsk

Volda årsstudium; Norwegian language and civilization for international students (<https://www.hivolda.no/sok?keys=Norwegian+language+and+civilization+for+international+students>).

Høgskolen i Sørøst-Norge: årsstudium i norsk (<https://www.usn.no/studier/finn-studier/sprak-kultur-og-historie/arsstudium-i-norsk/>).

Styrke overgang fra introduksjonsprogram til utdanning og arbeid

- Frivillige organisasjoner kan gi informasjon innvandreres rettigheter i arbeidslivet, f.eks. om hvordan de kan gå frem dersom de ikke blir innkalt til et intervju når de er kvalifisert til jobben.
- Bedre informasjon om nettskole på flere språk.
- Bedre nettundervisning for reduksjon av stort frafall for voksne.

"Utdanningsreisen – fra analfabet til fagbrev"

Notodden Voksenopplæring, NAV og videregående skole samarbeider om praksis, arbeidsretting, norskopplæring og grunnskolefag. På vei til fagbrev tilbyr de tett oppfølging og leksehjelp.

Etablereropplæring i og etter introduksjonsprogrammet

- Etablereropplæring bør være et tiltak i introduksjonsprogrammet.
- Tidlig informasjon om entreprenørskap/grundervirksomhet i Norge. Trenger introduksjonsarrangement (gjerne på engelsk) og informasjon via innvanderorganisasjoner. Det er komplisert regelverk og språk kan være et hinder for etablering.
- Innovasjon Norge bør tilrettelegge rådgivningstjenesten, gründertelefonen og tilskudd til mentorer for gründerbedrifter for personer med innvanderbakgrunn.
- Økt bruk av tilskudd og etablererlån til gründere.

Kommune og stat går foran

- Kommuner og stat må bli flinkere til å selv kalle inn personer med innvanderbakgrunn til intervju ved ledige stillinger.
- Flere offentlige arbeidsplasser for de med lav utdanning.
- Flere på språk- og arbeidspraksis i offentlig sektor. Prøveordning med mål om minst 10 % med innvanderbakgrunn.
- Traineeprogram i det offentlige rettet mot innvandrere

Bidrag fra privat næringsliv

- NHO og arbeidsgivere må samarbeide med statlige instanser.
- De regionale næringsrådene brukes mer aktivt.
- Økt bruk av lønnstilkudd i stedet for praksisplasser
- Vurdere flere økonomiske incentiver for private arbeidsgivere for rekruttering av innvandrere.

Give a Job som er et treffpunkt mellom innvandrere, arbeidsgivere, frivillige lag- og organisasjoner samt innbyggerne med mål om jobb (https://www.facebook.com/pg/give-ajob/events/?ref=page_internal).

Seljord kommune i samarbeid med Rema 1000 tilbyr praksisplasser for introdeltakere og fikk integreringspris 2015 (<https://www.rema.no/artikler/nyheter/integreringspris-til-kjopmann-pa-rema-1000-seljord/>).

Gründersjansen; mentorordning for 20 personer med innvandrerbakgrunn, Asker næringsråd (<http://www.askern.no/grundersjansen-2018/>).

2 Negativ sosial kontroll

Informasjon til unge og foreldre

- Likestillingsperspektiv må gjennomsyre informasjon, veiledning og aktiviteter.
- Skolene må gi informasjon til elevene om at de kan få hjelp, og hvordan.
- Lag informasjonsvideoer rettet mot ungdom om deres rettigheter; hva er lov og ikke lov.
- Gi ICDP (foreldreveiledning) som en del av introduksjonsprogrammet.
- Økt bruk av FLEXid kurs for ungdom.
- Framsnakke plikten til å melde ifra om brudd på norsk lov.
- Økt bruk av media i informasjonsarbeidet.

God oppfølging av utsatte

- Staten må øke samarbeid med erfarne frivillige organisasjoner for å øke kompetansen hos blant annet barnevern, skoler, helsesøstre.
- Kontantstøtten bør avvikles.
- Økt bruk av fosterhjem og herav også flerkulturelle fosterhjem innen barnevernet.
- Økt bruk av frivillige organisasjoner i barnevernsaker for å styrke alternativer til omsorgsovertakelser og foreldreveiledning.
- Muslimske ledere snakker gjerne om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, men mindre om negativ sosial kontroll – og de etterspør hva er *positiv sosial kontroll*?
- Ansett tospråklige miljø- eller minoritetsrådgivere på alle videregående skoler.
- Flere ressurser til politiet for oppfølging og følt trygghet av de som melder om negativ sosialkontroll.
- Temaene er kulturbetinget, og det trengs tid for å få til endring. Det vil være lettere å få til endring hos personer med innvandrerbakgrunn født i Norge.

Foto: Gruppearbeid i Bodø

Frivillige organisasjoner kan bidra

- Frivillig sektor trenger ytterligere kompetanse om vanskelige temaer som religion, seksualitet, oppdragelse osv
Bruk personer som unge og foreldre har tillit til som informanter, dialogpartnere og meglere
- Innføre aktiviteter for jenter og kvinner som styrker selvtillit og engasjement i samfunnet
- Workshop for foreldre og barn hvor diverse verdier tas opp
- Aktuelle temaer tas opp for aktuelle målgrupper i barnehage, skole, helsestasjon, kirke, moske, ungdomsklubber, møteplasser i frivillig sektor

Alamal (*frivillig organisasjon*)

Dialogsamlinger med barn og voksne enkeltvis og sammen; bruk av flerspråklige; god erfaring med familier på hyttetur og fellesarrangerer på minoritetens betingelser der nordmenn og innvandrere med arabisk bakgrunn bidrar og deltar sammen. Det er utarbeidet et dokument for psykologisk førstehjelp (psykolog Solfrid Raknes) og oversatt til arabisk.

Motvirke negative holdninger til minoriteter generelt og LHBTi-personer spesielt

- Kommunene må utarbeide planer for ? holdningsskapende arbeid og tilrettelegge for trygge møteplasser.
- Behov for at hatprat er agenda på lokalnivå i kommunene og at det samarbeides med frivillig sektor.
- Styrket kompetanse blant offentlige ansatte innen bl a utdanning, voksenopplæring og helse.
- Det må jobbe aktivt mot diskriminering daglig.
- Samarbeid med trossamfunn og religiøse ledere.
- Dialog med innvandrere på ulike arenaer – gjerne ved bruk av innvandrerpresentanter med kunnskap og tillit i innvandrerbefolkningen.
- Bruk nærmiljøet for å skape åpenhet.
- Politiet kan gi informasjon om norsk lov.
- Det bør gis tydeligere informasjon om hvordan regjeringen jobber for å bekjempe hatprat.

- Bruk ulike virkemidler for å nå innvandrerbefolkningen; som informasjonsfilmer, sketsjer med ulike situasjoner for å skape respekt og aksept for ulik seksuell legning.
- Talspersoner og interesseorganisasjoner fra LHBTi-miljøene må bli mer synlige.
- Særlig ungdom trenger relevant informasjon.
- Ta opp tematikken på arbeidsplasser.

3 Hverdagsintegrering

Organisering

- En kommunal koordinerende enhet som sikrer samarbeid med frivillige organisasjoner og bidrar til samarbeid mellom organisasjonene.
- Tilrettelegg for en frivillig los som kan være med barn/ungdom inn til fritidsaktiviteter/idrettslag.
- Tilsett familiekoordinatorer i kommunene som kan jobbe med utsatte grupper.
- Bedre koordinering mellom kommune - skole - idrett. Barna ønsker å delta, men foreldrene vet ikke hva ungene trenger.
- Innvandreringorganisjoner må invitere andre frivillige inn for å bli kjent.
- Fokuser på folkehelse.
- Viktig å trekke innvandrere inn som ressurs i arbeidet med barnefattigdom.
- Kommunen bør sende velkomstbrev til nye innbyggere med relevant informasjon.

Møteplasser og aktiviteter

- Sats på møteplasser som inkluderer alle, helst i nærmiljøet (borettslag, nabolagsfest, inviter hjem, familietreff på skolene, idrettslag).
- Opprette «allhus» - likeverdige møteplasser på tvers av sosialøkonomisk bakgrunn for alle.
- Invitasjon til foreldremøter i barnehage/skole og selve møtene må være på et språk foreldrene forstår – enten oversatt skriftlig informasjon eller bruk av tolk. Bruk besøksfamilier i større grad.
- Tenk integrering på tvers av generasjoner.

Lån en bodøværing

En møteplass som skal gjøre det lettere å bli kjent over kultur- og språkgrenser. Her møtes nyankomne til Bodø – flyktninger, asylsøkere, studenter eller andre innflyttere – og bodøværing av alle slag. Ansvarlig Bodø Røde Kors (<https://stormen.no/program/lan-en-bodovaring-article2534-468.html>).

Det kom forslag om utvidelse til «Lån en nabo» som da vil være tiltak også for bosatte innvandrere og nordmenn.

Økonomi

- Det bør innføres gratis kjernetid i /SFO.
- Idrett og kultur bør være «gratis» for alle barn og unge.
- Mer midler til frivilligheten; både til drift, aktiviteter og prosjekter.
- Forenkle søknadsprosesser for tilskuddsmidler for frivilligheten.
- Gi økonomisk støtte til konferanser og møteplasser i lokalsamfunn.
- Nasjonalt tiltak for at kommuner skal dekke økonomisk støtte til aktiviteter for de med behov (medlemsavgift, utstyr ol).
- Bedre koordinering og tilrettelegging for transport til og fra aktiviteter.
- Organisasjoner arrangerer gratis lavterskeltilbud rett etter skoletid, eller på SFO med økonomisk støtte fra kommunen.
- Ingen forskjellsbehandling av organisasjoner for norske og innvandrere.

Barnas Røde Kors

Gratis aktiviteter for å fremme moro, mangfold og mestring ute i det fri. De mener at etablerte organisasjoner med tiltak som gir gode aktivitetstilbud til målgruppen, bør få økonomisk støtte fra offentlig sektor (fra ordinære budsjetter eller via tilskuddsmidler) (<https://www.rodekors.no/tilbudene/barnas-rode-kors-bark/>).

4 Andre innspill

Bolig

- Økt midler til Husbankens for bygg eller leie av rimelige boliger.
- Bedre lånemulighetene for virkemidler som *Fra leie til eie*, startlån og mer tilpassede lånevilkår.
- Barnefamilier får langvarige leiekontrakter på kommunal bolig for å hindre unødig flytting.

Deltakerne i innspillmøter ønsker:

- tilbakemelding på hvordan tidligere innspill har blitt fulgt opp.
- en statlig aktør som er mer tilgjengelig for dialog og som samtalepartner
- offentlige instanser med ulike virkemidler i integreringsarbeidet deltar på lokale arenaer. Gjerne avholde konferanser i alle fylker med fokus på integrering, hvordan hindre utenforskap og fattigdomsbekjempelse. Deltakelse og reise må dekkes. Integrering og fattigdomsbekjempelse må sees sammen.

Til høyre: Lida Zulgei fra Dialogforum Bodø
Alle foto IMDi.

Respons fra en kommuneansatt som deltok på et av møtene:

«... får jeg samtidig benytte anledningen til å takke for deltakelsen i dialogmøtet 23.4.»... «Det er så flott at IMDi er med på å løfte frem alle de kloke stemmene fra innvanderråd- og organisasjoner. Dro selv hjem med nye perspektiver og opplevde at vi kommuneansatte og organisasjonene hadde gjensidig utbytte av å jobbe sammen på denne måten.»